

DELAVSKA POLITIKA

Izkaža dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
 Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
 Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
 Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
 Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
 nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
 čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
 Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
 mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 60

Sobota, 25. julija 1936

Leto XI

Vlada in delavstvo

v boju za svobodno Španijo

Konterrevolucija bo kmalu udušena

Vesti, ki prihajajo iz Španije naravno kažejo, kako obširno zaroto so skovali klerofašisti, monarhisti in del vojske proti republiki in svobodi španskega naroda.

Krvavi boji, ki so začeli preteklo soboto, še vedno niso zaključeni, čeprav se je položaj znatno popravil v korist vlade, ki je s pomočjo oboroženega delavstva zaustavila ne samo prodiranje upornikov, ampak jim je tudi iztrgala celo vrsto krajev, ki so jih zasedli ob izbruhu upora.

Protirevolucionarji se drže samo še na jugozapadnem delu v provinci Sevilla in pa na severnem delu države v provincah Stara Kastilija in v Baskih ter razen tega v Španskem Maroku. Obroč, ki so ga nameravali skleniti okoli Madrida je prebit, ker se jim je vstaja v vzhodnih provincah, zlasti v Kataloniji (glavno mesto Barcelona) ponesrečila.

Vlada vodi vse svoje operacije iz Madrida, od koder je poslala okoli 150.000 mož broječo armado, sestavljeno iz najrazličnejših vojaških edinic in oboroženih delavskih bataljonov proti severu.

Po najnovejših poročilih je ta armada že zadela na upornike in jih pri Guadalajari, 50 km severovzhodno od Madrida porazila. Porazena je tudi druga kolona upornikov, ki je prodirala sporedno s prvo kolono, dočim bo v pogorju S. de Guadarrama, severozapadno od Madrida bitka najbrž šele pričela, če ne bodo uporniki poprej pokazali podplavov.

Grozovitosti protirevolucionarjev

Protirevolucionarji, klerofašisti in monarhisti, katerim se je priključil del vojske, uganjajo strašne grozovitosti nad ubogim delavstvom, ki se je odzvalo pozivu legalne vlade, da brani republiko in svojo svobodo. Celu v krajih, kjer delavstvo sploh ni poseglo v boj, ker so jih puntarji zasedli, še predno je vlada organizirala odpor, so sovražniki delavstva uprizorili pravcati pokolj neoboroženih delavcev.

Dopisnik pariškega desničarskega lista »Paris Soir« poroča, da so v mestu Alfero uporniki polovili okoli 300 delavcev in jih najprej pretepli, da so cumje visele z njih, koža pa je

Oklic delavstva za republiko

Socialistična unija delavstva je izdala oklic na delavstvo in kmete, da naj skupno z milico branijo republiko ter ohranijo najboljšo disciplino.

Socialistično glasilo »El Socialista« v Madridu izjavlja v svojem uvodniku z dne 22. t. m., da je na-

Reakcija solidarna

Dogodki v Španiji so prisilili tudi meščansko časopisje, da pokaže svojo pravo barvo. Reči moramo, da se v komentiranju upora v Španiji ne razlikujejo »napredni« časopisi v ničemer od reakcionarnih in klerikalnih. Vsi pišejo tako, kot da se je uprlo delavstvo proti legalni vladi, ne pa klerofašisti, monarhisti in del vojske. Vsi brez izjeme odobravajo krvavi napad konterrevolucije na republiko in svobodo španskega naroda in skušajo dokazati, da je ta konterrevolu-

cija legalno oblast v državi, pa so vse simpatije reakcionarnega časopisja na strani upornikov.

Mnogo strašijo meščanski časopisi tudi z nevarnostjo komunizma. Izid poslednjih volitev v Španiji je pokazal, da tvorijo komunisti le prav nezadovoljno manjšino. Najmočnejši so socialisti. Popularen je zlasti vodja levega krila stranke Largo Caballero. Ampak, da stvar bolj drži, je treba vcepiti strah meščanski Evropi, ki že vidi svoj konec.

Resen problem v Španiji so anarhosindikalisti, ki so radi svojega negativnega zadržanja bili večkrat prav nesreča za špansko delavsko gibanje.

Velika napaka, ki jo je storilo delavstvo v Španiji je, da po volitvah

socialisti niso vstopili v vlado, kot so po zmagi ljudske fronte to storili v Franciji. Meščanska levica ni bila dovolj odločna, da bi prečistila državni aparat in posledice niso izostale. Nikdar bi se ne mogla splesti tako obsežna zarota, ako bi bili socialisti v vladi.

Prav gotovo je tudi, da imata v Španiji svoje prste vmes i italijanski i nemški fašizem. To poglavje bo gotovo najbolj zanimivo, poglavje španske konterrevolucije.

Ko bo konterrevolucija potolčena, je gotovo, da stvari v Španiji ne morejo ostati na pol pota. Španija rabi mir in red. In če ne bo drugače, ga bo vzpostavilo delavstvo skupaj z vlado, ki ga je pozvala na obrambo republike in svobode ter mu zaupala tudi orožje.

Velika napaka, ki jo je storilo delavstvo v Španiji je, da po volitvah

Španija uči

Gil Robles je v španskem parlamentu napovedoval obračun. Upor je pa pričelo vojaštvo — generali. Ne more se trditi, da so iniciatorji monarhisti. Prej so pristaši fašistične diktature, ki jo na Španskem žele finančni kapital, fevdalci in klerikalizem, ker hočejo na ta način oropati delovno ljudstvo političnih svobod in socialnih pridobitev. Z diktaturo bi ti sloji zopet imeli svoje prejšnje privilegije glede izkoriščanja ljudstva. Videli smo, kako je reakcija 1934 pobijala delovno ljudstvo, ki je zahtevalo, da se izvede agrarna reforma in da se respektira republikanska ustava. Gil Robles je takrat vršil v vladi krvnika, da reši uboge plemiče in kapitaliste.

Pozabiti tudi ne moremo, da pripada španska generaliteta večinoma plemiškim in veleposestniškim rodbinam ter ima zaradi tega prav tiste interese kakor španski fevdalci. Enako imajo silno ogromno bogastvo samostani in cerkve.

To moramo omeniti zaradi tega, ker se začnajo širiti vesti, da je upor enostavna generalska akcija, kar pa ni resnica. Roblesovi desničarji, ki so propadli pri volitvah in ker se je agrarna reforma izvajala proti njihovi volji, so zagrozili z množevanjem nad ljudsko fronto, ki jim je vzela moralno neupravičene privilegije in oblast. Vojaška zarota je bila torej mogoča le, ker so jo podpirali ali morda celo direktno organizirali velekapitalisti, fevdalci in klerikalizem. O tem ni dvoma. Nikakršno

Moralen udarec bi bil tudi za Francijo

Revolucija v Španiji je krvava. Padec vlade ljudske fronte bi bil občuten moralen udarec tudi za franc. ljudsko fronto. Ne ogrožal bi sicer ne neposredno trdnosti Blumove vlade, vendar bi pa otežkočal položaj, ker je francoska ljudska fronta vzrasla po zgledu Španije, kjer se je pred volitvami spomladni osnovala taka ljudska fronta in s tem dala pobudo

opravičevanje ne more zmanjšati tega zločina nad španskim delovnim ljudstvom in ljudsko fronto, ki je zmagala pri zadnjih volitvah v parlamentu.

Pozabiti tudi ne smemo, da smo čitali v ljubljanskem dnevniku, da namerava še jeseni reakcija obračunati s francosko ljudsko fronto. Tako so zagrozili tudi francoski reakcionarni parlamentarci v nadi, da bo takrat dozorela njih pšenica.

Zadnji španski režimi so bili demokratični, oziroma strpnji napram reakcionarcem, ki so upravljali v državi ugledna mesta. Ta strpnost je bila v veliki meri kriva, da je reakcija v okrilju strpnosti snovala svoje načrte, da bi delavstvo oropala svobodi, pa čeprav pogine v tej krivični borbi deset, sto ali tudi več tisoč državljanov. Zaradi posvetnega dobička, iz ljubezni do mamona in tiranije nad narodom naj se pretaka nedolžna kri državljanov, ki so si komaj priborili nekaj svobode in kruha!

Ali je to pravično, ali je to moralno? Na to naj odgovore vsi oni, ki odobravajo načelo, da morata biti na svetu tiran in suženj, preobleden debelih in gladen siromak.

Razvoj v Španiji nas mnogo uči. Uči nas, kaj smatrajo ti elementi za moralno, uči nas pa tudi, da mora biti vse delavstvo složno, vsi delovni sloji složni, da jih naval reakcije ne preseneti ter da se hočejo in znajo tudi pošteno boriti za svoje človečanske pravice, ki mu jih je pisana reakcija odrekla.

francoskim delovnim slojem. Uspeh španske ljudske fronte je bil za Francijo jako vabljiv ter ji tudi prinesel volilno zmago.

Istotako bi bila zmaga španskega uporniškega generala Franca velika pobuda za francoske desničarje de la Rocque in Pétaina. Če bi se to zgodilo, bi uživali reakcionarci in »200 rodbin«, najbolj pa signore Mussolini.

10.000 amnestirancev v Avstriji?

Dollfusovi morilci amnestirani

Za obletnico Dollfusovega umora je režim sklenil amnestirati 10.000 političnih jetnikov, nacijev, zlasti tudi Dollfusove morilce.

Od amnestije izvzet bo še nadalje dunajski župan Seitz, proti kateremu se postopanje nadaljuje.

Za tajne volitve ni prav nobene ovire

»Slovenec« molči kot grob na naše citiranje lanskega »Slovenca«, ki se je zavzemal za tajne volitve in zatrjeval, da ni nobenih pravnih ovir za uvedbo tajnega glasovanja.

Svoj čas se je predavatelj JRZ gosp. Krek izjavil, da uvedbi tajnega glasovanja nasprotujejo senatorji JNS. Zdaj pa beremo v 166. številki »Jutra« tole izjavo:

»Kakor znano, je sedanja vlada ostro obsodila javno glasovanje in notranji minister g. dr. Korošec je v svojem govoru v senatu napovedal

novelo o uvedbi tajnega glasovanja pri novih občinskih volitvah. Kakor zatrjujejo, je tak predlog dejansko tudi že pripravljen. V tem primeru bi bilo računati, da se bo narodno predstavništvo morda še ta mesec sestalo h kratkemu zasedanju, da se napovedana novelizacija izvrši, ker uvedbo tajnega glasovanja brez vsakega ugovora sprejemajo vse parlamentarne grupe« — torej tudi JNS.

Za uvedbo tajnega glasovanja ni torej prav nobene dejanske ovire več

Zakaj so lahko stavke?

Ne lakota in beda — ampak »hujskaški agitatorji« delajo stavke.

Tako sodi namreč poleg veleindustrije tudi klerikalni »Slovenec«, ki prinaša v svojem kotičku »Naš delavec« v nedeljskem »Slovencu« med drugim sledečo notico: »Zakaj so lahko stavke?« Odkar je nastopila v državi vlada dr. Stojadinovič-Korošec, so se pričela živahna mezdna in tudi stavkovna gibanja. To je znak zboljšanja razmer, ki je nastopilo za režimom JNS ter Jevtića... Pod bivšimi režimi delavstvo še dihati ni upalo. Danes pa hodijo med ljudi hujskati agitatorji in propovedujejo, da hočejo svobodo, ko jim je nihče ne krati in to isti ljudje, ki so ob času pritiska klonili glave in šli na volišče, ker je bilo tako bolj varno! Delavci in namješčenici: Po dejanjih sodite! Marksistične agitatorje, ki se jim hoče rdečega terorja in diktature, pa kar na kratko odpravite.«

Po JRZ »Slovencu« torej delavstvo dandanes ob teh obupnih mezdah 2 Din ali še manje po tekstilnih in drugih tovarnah ni prisiljeno stavkati za svoje pravice po krivdi brezsrčnosti domačih in tujih eksploatarjev bednega ljudstva, ampak hujskaški agitatorji, ki imajo preveč svo-

bode. Delavstvo bo menda brez »Slovenčevih« nasvetov vedelo, katere agitatorje bo nagnalo z gajzlo in še bolj na kratko odpravilo, kot »Slovenčev« svetovalec delavcev.

In tri dni pozneje »Slovenčev« popoldnevnik:

Že v sredo, dne 22. julija je pa pisal »Slovenski dom« o stavkah ravno nasprotno in sicer:

»Nesrečne stavke. Kako težke razmere vladajo dandanes med delavstvom vsepovsod, lahko dokazujejo številni primeri stavk, do katerih so se delavci odločili, da vsaj malo zboljšajo stanje, ki vlada pri njih zaradi tega, ker ne dobivajo niti skromnemu življenju primerne minimalne mezde. Vesti o stavkah vseh vrst delavcev prihajajo tudi iz vzhodnih in južnih krajev naše države itd.«

Ni nam torej treba pisati več: »Slovenec« pred enim letom, kajti to pot so napravili v klerikalnih listih kar od nedelje do srede trikratni salto mortale. In taki ljudje bi radi vodili delavstvo!

Kongres delavskih zbornic —

„Kongres komunističnih štipendista“

Iz nedeljskega »Slovenca« zvemo, da je dobila mariborska delavska fronta verno družico tudi v Zagrebu, kjer baje izdaja hrvatska krščanska strokovna organizacija glasilo »Socialna pravda«. Ni torej samo v Mariboru dovolj denarja z take liste, ampak tudi v Zagrebu. Tudi ta list se bori po pisanju »Slovenca« proti kapitalizmu in marksizmu in prinaša seveda sledeče garnirane članke: »Socijalizem in komunizem«, »Komunistična trakavica«, »Divjanja v Španiji«, »Kapitalistične metode rada v Sovjetski Rusiji« itd.

Krona teh zabeljenih člankov je pa gotovo pisanje, ki nosi naslov »Kongres komunističnih štipendista u Beogradu«, ki pod narodnim pregovorom: »Trla baba lan, da joj prodje dan, ali za par stotina hiljada dinara na dan«, obravnava potek letošnjega kongresa Delavskih zbornic, ki je izzvenel, kot so hoteli rdeči sodruzi in katerega prireditelj je veljala (po navedbi Socialne pravde) 300 do 400 tisoč dinarjev.«

Tako »Slovenec«, za katerega je seveda razlika kakih 100 tisoč dinarjev malenkost. Mi smo prepričani, da bodo prizadeti udeleženci letošnjega kongresa Delavskih zbornic nudili krščanski hrvatski »Socialni pravdi«, kot tudi »Slovencu« priliko, da pred sodiščem malo podrobneje osvetli ta »kongres komunističnih štipendistov v Beogradu«.

Dardanelska konvencija podpisana

Rusija ima zagotovljen izhod v Sredozemskem morju.

V vojni so bile utrdbе Dardanelske ožine pri Carigradu porušene. — Pred vojno je bila ta ožina vedno sporna zlasti med Anglijo in Rusijo. Sklenjena konvencija dovoljuje Turčiji, da vojaško zasede ožino. Po novi pogodbi sme celo rusko vojno brodovje skozi ožino. Anglija je pristala na pogodbo zaradi napetosti med njo in Italijo.

Sodrug Vehovec Jakob 50letnik

ga tajnika »Svobode«. Nato je bil prestavljen v Tržič, kjer je vodil delavski pokret. Posebno je usposobil dramatični odsek »Svobode«. Bil je član občinskega odbora, v katerem so imeli socialisti že lepo zastopstvo.

Leta 1929 pa je bil ponovno premeščen v Kranj, kjer se danes službuje. Tudi v Kranju je po njegovem prihodu kmalu vzkli »Svoboda«. Do razpusta je bil odbornik in duša kulturnega gibanja ter režiser dramatičnega odseka. Da je dobil čim ožje stike s tovarniškim delavstvom, je postal takoj član SDSZJ, kjer je bogat na izkušnjah mnogo koristil našemu delu z nasveti in se zavzemal za zaščito članov in članic. Vidimo ga na delu pri planinskem društvu »Priatelj Prirode«, katerega soustanovitelj je bil.

Klub velikemu delu v naših organizacijah pa je večkrat prijel za pero ter pisal za »Delavsko Politiko«; zato bo uredništvo gotovo tem rajši odstopilo skromen prostor v našem listu, da mu izrečemo naše priznanje in spomnimo nanj tudi sodruge drugod, ki ga poznajo že od poprej.

Priznanje mu gre tudi za vestno delo, ki ga vrši kot tajnik Krajevne protituberkulozne lige že ves čas od njene ustanovitve.

S. Vehovec je po svojem delu in družabnosti še vedno mlad. Vsled svoje aktivnosti in požrtvovalnosti v delavskem pokretu in kot človek globokega socialnega čuta, je doprinesel že velike moralne in materialne žrtve, a kljub temu je ostal neomajen borec za uresničenje ideje socializma. Njegovo delo naj bo vzgled oni mladini, ki se za delavska vprašanja ne zanima ali pa v mladnosti tava danes za enim, jutri za drugim »voditeljem« in to za onimi, ki so načelni sovražniki pravega delavskega gibanja. Od s. Vehovca pa se vsi učimo vztrajnosti. Jubilatnu naše čestitke, z željo, da bi mu bilo usojeno uživati tudi sadove našega skupnega dela.

V boju za pravice delovnega ljudstva ne moremo prezreti 50letnice markantne osebnosti v našem delavskem pokretu — s. Jakoba Vehovca.

S. Vehovec je bil roj. 23. julija 1886. Že kot 14letni železo-stružarski vajenec je vstopil v prave delavske vrste in je redno posečal sestanke in predavanja. Njegov učitelj je bil s. E. Kristan. In kot mladenič je delal skupno z vsemi starimi sodruzi na strokovnem, kulturnem in političnem polju. Usposobil se je med drugim tudi za odličnega igralca na delavskih odrov. Leta 1909 je že sodeloval pri strankinem kongresu, ki je sklenil znano tivolsko resolucijo. Bil je več let agilen funkcionar kovinarske organizacije v Ljubljani in vsled tega tudi preganjan od ljubljanskih tovarnarjev. Odpotoval je v Trst, kjer je dobil delo v ladjedelnicah, a tudi tod v borbi za delavske pravice ni popustil. Začetkom leta 1921 je dobil službo uradnika pri OUZD v Ljubljani; poleg pa je vršil zelo važne in odgovorne funkcije, med katerimi naj zlasti podčrtamo mesto odgovornega urednika lista »Naprej« in centralne-

Doma in po svetu

Ali mezde še vedno padajo pri nas. Po poročilu osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je bilo letos v maju zaposlenih 59.132 delavcev več kakor lani. Dnevna povprečna mezda se je pa znižala na Din 21:28, to je za 0.31 Din.

Kontrola nad karteli v Jugoslaviji. Minister za trgovino in industrijo je predpisal nadzorstvo nad karteli. Najprej se uvede v ministrstvu evidenca cen karteliranih podjetij, karteli morajo ministrstvu mesečno sporočati cene v zmislu navodil. V Jugoslaviji obstoja 50 kartelov s 300 včlanjenimi podjetji.

Zakaj je cement tako drag? Cementne tvornice pojasnjujejo, da morajo plačati od vagona cementa 1500 dinarjev državne trošarine ter davščino za poslovni promet 450 Din, to je skupaj 1950 Din. Poleg tega je visoka prevoznina in marsikje še krajevna trošarina. Cena vagonu cementa v tovarni stane 3500 Din. Zaradi tega stane konzumente vagon ce-

menta do 7000 Din. Torej dvakrat več, kakor je njega vrednost v tovarni. V Jugoslaviji osnujejo še dve tovarni za cement, eno v bližini Skoplja, eno pa v Bosni. Tvornice se pritožujejo, da že sedaj niso polno zaposlene.

Nemčija se zalaga z vojnimi letali. Nemčija se pripravlja na vojno. Nemčija ima že 3300 vojnih aeroplanov ter 2800 vojnih letal.

V Nemčiji imajo tudi lepo »demokratsko« vlado, da prepovedujejo listom poročati resnico. Urednik pri »Börsen-Zeitung« je pa o teh prepovedih obveščal tudi inozemstvo. Pa so ga zaprli in obsodili v Berlinu na dosmrtno ječo. Taka je nova »pravica« z zavezanimi očmi!

Proti Adis-Abebi prodirajo. Egipčanski konzul v Adis-Abebi poroča, da sta abesinska vojskovodji ras Kasa in ras Sejum zbrala večje čete abesinske vojske. Prvi koraka s severa, drugi z juga proti mestu. Spotoma uničujeta manjše italijanske oddelke. V Rimu se tolažijo s tem, da bo po deževni dobi zopet mir v deželi.

Elin-Pelin (Dimitar Ivanov):

Na brazdi

(Konec)

»Vstani, Sivka, vstani!« Bone jo je oprostil jarma in jo začel dvigati na noge.

Sivka je komaj odprla oči, milo pogledala gospodarja, kot bi mu hotela reči: pusti me, da v miru poginem, in oči so se ji zopet zameglile.

V skrbeh je stopical Bone okoli nje, ne vede, kaj bi začel. Njiva naravana — nezorana se je grela na soncu. To se je samotno oziralo z neba in se počasi, polahko odmikalo od poldneva in klonilo za vrhe. V bližini ni bilo nikogar. Gozd je bil gluha.

»Kvišku, Sivka!... Vstani! Pogledaj, Plavec se ti smeje... Vstani!... Ne šali se, mala!... Le pogledaj, kako

je zemlja rahla — samo orati je treba!«

In Bone je pograbil kravo za nogo in počasi dvigal... Ta se je uprla z nogami ob zemljo in napravila poslednji poskus, da bi vstala — vendar se je komaj ganila. In zopet je žalostno položila glavo na rahlo zemljo in še teže zadihala.

Bone se je usedel pred njo, si položil na kolena njeno glavo, jo božal in poljubljal na čelo.

»Ne počenjaj takih, malka! Usmili se me! Poslušaj!... Samo še ta njiva je ostala. Orali bomo, da jo dorajemo, potem pa počitek... Do smrti te več ne vprežem. Zraste tvoja mala Galica in bo pomagala Plavcu. Ti pa boš ves božji dan ležala v staji in uživala. Otroci ti bodo prinašali vodico v belem medniku, vsako jutro te bodo češljali, te krmili... Popravila se boš, ozdravela boš in se zre-

dila. Kaj ne, malka? Potem bosta orala Galica in Plavec in ti se boš pasla na omeju in boš gledala na nju in jima klicala: Delajta — delajta — in vesela ju boš. Zvečer pa, ko spustimo Galico, te bo lizala in ti zaklicala: Dober večer, stara majka... Vstani, mala!... Vstani... Kvišku!...«

Sivka pa se ni ganila, niti ni odprla oči, da bi ga pogledala... Trela se je, kakor bi imela mrzlico.

Bone je vstal, odlomil košček kruha, ga osolil in ga ji pomolil k gobcu: »Na, Slabivka, ugrizni!...«

Sivka je odprla oči, pogledala ljubeznivo gospodarja in zopet so se ji oči zameglile.

Bone je obupno vzdihnil. Pogledal je narahljano njivo, pogledal v goščavo, ki je molčala, pogledal na Plavca, ki se je tiho pasel na meji, pogledal na sonce, ki se je že nakla-

njal, in je videl, da je sam v tej kotanji in da ni od nikoder pomoči.

Potem se je obrnil k bolni Sivki. »Vstani, malka!... vstani, v gozdu je medved, pa pride, da te požre!« jo je strašil.

Potem je vzel z voza staro, raztrgano pregrinjalo, ga vrgel preko sebe, šel v gozd in začel rjoveti ko medved in lezti po vseh štirih k ubogi kravi.

»Bau! Au!...« se ji je bližal.

Odprla je oči. V izmučenem in žalostnem pogledu ji je zagorel neznanški strah, živinče je dvignilo glavo in obupno zamukalo, a vstati vendar ni moglo.

Bone je vrgel pokrivalo na tla, se obupno vzravnaval nad kravo, se pokrival in zajokal.

Sivka je še enkrat zamukala, debelo pogledala in prestala dihati.

Iz »Prosvete«.

Iz naših krajev

Ljubljana

Zborovanje socialističnih zaupnikov

V torek, dne 21. t. m. je bilo v veliki dvorani Delavske zbornice zborovanje socialističnih zaupnikov, dovoljeno po oblasti samo za povabljene osebe in določene govornike.

Zborovanje je bilo impozantno. Pokazalo je, da naša misel napreduje.

S. Likar, ki je predsedoval zboru, je razložil njegov pomen. Politično življenje se kljub vsemu razvija in delavski razred se hoče samostojno udejstvovati in boriti za svoje pravice. Delavstvo zahteva vpostavitvev socialistične stranke. Obetajo se nove občinske volitve in tudi k temu moramo zavzeti svoje stališče.

Dr. Jelenec je nato razložil gospodarski in politični položaj, ki nam narekuje, da se borimo ne samo za socialne zahteve delovnega ljudstva, temveč da se borimo tudi za dosego resnične demokracije in ureditev notranjih razmer v državi. JRZ ni držala besede in ji zato prav nič več ne moramo zaupati. Obdržala je vse zakone, ki so bili svoj čas izdani za obrambo diktature. Zato se socialisti razgovarjamo o skupni akciji z vsemi opozicijskimi, demokratičnimi skupinami, ki so za demokratično ureditev države in sporazumno rešitev notranje-političnih vprašanj. Nikakor pa ne moremo sodelovati s skupinami, ki so kakorkoli zlorabljale čase diktature za svoje posle. Ostanemo zvesti načelom socializma, pa naj se zgodi karkoli, kakor smo izjavili 1929. l. ob razpustu socialistične stranke.

S. Likar je se spopolnil njegova izvajanja in dejal: Kakor smo pred leti z zvezo delovnega ljudstva v Ljubljani udarili te danje Zerjavovce z orožjem, ki so ga oni skovali proti drugim, tako bo z zvezo vseh demokratičnih sil udarjena JRZ, ki hoče ponovno uvesti javne volitve po JNS-sistemu. Kdor se poslužuje nasilja, bo v njem pokončan.

S. Likar je poročal nato o delu soc. občinskih svetovalec v Ljubljani. V imenovanem občinskem svetu sta le dva socialisti proti ogromni večini JRZ. Ta občinska uprava nima nobenega pravega socialnega čuta. To potrjuje njen proračun, njene odredbe, vse njeno početje. Dva socialisti proti njim ne moreta bogve kaj napraviti, ker svetniki JRZ imajo gluha ušesa za vse zdrave predloge. Vendar marsikatero stvar omilita in kontrolirata vse delo. Če so zaupniki mnenja, da je bolje, da gresta iz te imenovane obč. uprave, bosta šla. (Klic: Ne! Ostanita! In delajta tako naprej!)

S. Škerl je predlagal na to zborovanju sledečo

resolucijo:

Konferenca ljubljanskih delavskih zaupnikov odobrava delovanje obč. odborni-

kov ss. Likarja in Kralja v ljublj. občinskem svetu in jima naroča, naj tudi v bodoče čuvata samo koristi delavcev, nameščencev, malih obrtnikov in sploh delovnih slojev.

Vsi so dvignili roke za to resolucijo. S. Likar je še pripomnil: Zahvaljujem se za zaupanje in vam zagotavljam, da bova gotovo delala tako, da se radi naju nihče ne bo obotavljalo voliti naše liste, ko pride do volitev, ki jih v našem mestu že skoro deset let ni bilo.

Končno je še s. Sedej poklical v spomin zborovalcem razvoj in čudne peripetije našega političnega življenja od 1929. leta do danes. Mi se bomo borili za svoje, dokler ne bomo zmagali. Mi nismo protidržavni, saj socialisti baš zdaj v veliki Franciji dokazujejo, da znajo voditi državo. Mi hočemo, da bomo pravi državljani, da bo v državi odločalo ljudstvo, da bodo tako Slovenci kakor Hrvati in Srbi zadovoljni ob čuvanju ureditvi države, ki naj tudi vsem pravice, ki jim gredo. Zato smo pripravljene sodelovati z vsemi skupinami, ki tudi stremé po demokraciji in svobodi.

Predložil je

resolucijo,

ki je bila soglasno sprejeta in ki se glasi: Konferenca, zbrana dne 21. julija 1936 v Ljubljani

1. odobrava vse dosedanje politične akcije, zlasti tudi akcijo za ustanovitev samostojne politične stranke in priporoča, da se nadaljuje delo za sporazum med demokratičnimi opozicijskimi skupinami ob čuvanju ideološke in organizacijske samostojnosti socialističnega gibanja.

2. protestira proti izvedbi občinskih volitev z javnim glasovanjem po dosedanjem zakonu, ki je bil izdan pod diktatorskim režimom z namenom, da zaščiti diktaturo.

S trdnim zaupanjem, da gremo naproti boljšim časom, so se zaupniki razšli.

Izlet v Smlednik prirede podružnice Moste, Ljubljana, Vevče, Medvode in Kranj. Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije v nedeljo, dne 2. avgusta, da proslavé 20letnico obstoja strokovne organizacije kemičnih delavcev v Mostah in 40letnico članstva predsednika ljubljanske podružnice Karu Jožeta. — Odhod z jutranjim vlakom do Medvod, potem peš iz Medvod v Smlednik. Ogled graščine. Ob 14. uri na vrtu gostilne »Pri Jožku« delavsko zborovanje, na katerem bodo govorili ss. Jancič Franc in Komar Ivan ter Jakomin Lovro. V slučaju prav slabega vremena se bo vršila prireditev v nedeljo, dne 23. avgusta.

Maribor

Kako se postopa z brezposelnimi

Pri gradnji ceste na Pohorje: Reka—Sv. Arah je udeleženo stavbeno podjetje Svetina Ivan iz Ljubljane. Zaposlenih je 88 delavcev, ki opravljajo težka dela za mezdo Din 2.20 do 2.30 na uro. Kako živijo in izhajajo s to plačo ti delavci, si vsak lahko predstavlja, ker je radi otežkočenega dovoza življenjskih potrebščin na Pohorje vse precej dražje, kakor v Mariboru in drugih krajih. — Dne 14. julija je ta tvrda od Borze dela v Mariboru zahtevala, da se ji pošlje 21 delavcev za omenjena cestna dela, kar je Borza dela tudi storila. Ti delavci so skupno odšli ter se javili pri delovodji navedene tvrdke. Delovodja je izjavil, da mu o kakem sprejemu ali naročilu delavcev ni nič znano, ker da tudi orodja nima. Dodal je še, da delodajalca ni tam, da šele pride naslednji dan in naj nanj počakajo. Kljub temu, da so bili ti delavci brez vsakih sredstev in hra-

rodnega dela« in tudi, da bi našel vsikdar pravo umevanje in priznanje svojega delovanja.

Sestanek organizacijskih in obratnih zaupnikov tekstilnega delavstva sklicuje podružnica Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije za v nedeljo, dne 26. t. m. s pričetkom ob 9. uri dop. v dvorani Delavske zbornice.

Nesreča pri delu. Dne 22. t. m. se je težko onesrečil pri postavljanju odra 40letni zidar Hauptman, uslužben pri stavbi tvrdki Kiffmann, ki gradi nov tovarniški objekt tekstilne tovarne Hutter in drug. Hauptman je padel z višine štirih metrov na cementni tlak in se nevarno poškodoval na desnem senu. Reševalci so ga morali prepeljati v bolnico.

Nevarna vožnja s Pohorja. V sredo popoldne se je peljal mariborski stavbenik g. arh. ing. Jelenc na Pohorje, kjer gradi v bližini Mariborske koče vilo za primarja dr. Robiča. V družbi je bil tudi kinopodjetnik g. Guštin in neka žena. Avtotaksiju g. Beliju pa je vrh Pohorja naenkrat odpovedala zavora in avtomobil je začel drseti nazaj. K sreči je zavil avtomobil na desno proti gozdu in tam zadel ob neko smreko ter se pri tem ustavil. Na ta način je družba ušla sicer sigurni smrti, zlasti če bi avto pri drsenju zavil na levo, ker bi pri tem zdrčal v globino. Razven prestanega strahu, niso potniki doživeli nobene poškodbe.

»Priatelj Prirode«, Maribor. V nedeljo, dne 26. julija izlet v Dogaše. Odhod ob 7. uri zjutraj s Kralja Petra trga.

ne, so se odločili, da počakajo delodajalca. V baraki zanje ni bilo prostora. Ker pa je deževalo niso mogli prenočiti na prostem s praznim želodcem, so dobili iz milosti pri nekem kmetu v hlevu prenočišče, hrane pa nobene, ker kmet sam nič nima. Prihodnji dan ob določeni uri zopet ni bilo podjetnika. Zopet so čakali, ker je delovodja izjavil, da pride popoldne ob 4. uri. Jedli pa niso ti delavci že od preteklega dne nič. Ko tudi ob 4. uri ni bilo podjetnika, so lačni in izčrpani odšli s Pohorja na svoje domove. Pri Borzi dela v Mariboru pa so se pritožili. Kaj boče ta javna institucija povzela proti delodajalcu, da bodo prišli delavci do svoje odškodnine, še ne vemo, vsekakor pa so delavci po zakonu opravičeni zahtevati mezdo za ves čas svojega čakanja na Pohorju.

rodnega dela« in tudi, da bi našel vsikdar pravo umevanje in priznanje svojega delovanja.

Sestanek organizacijskih in obratnih zaupnikov tekstilnega delavstva sklicuje podružnica Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije za v nedeljo, dne 26. t. m. s pričetkom ob 9. uri dop. v dvorani Delavske zbornice.

Nesreča pri delu. Dne 22. t. m. se je težko onesrečil pri postavljanju odra 40letni zidar Hauptman, uslužben pri stavbi tvrdki Kiffmann, ki gradi nov tovarniški objekt tekstilne tovarne Hutter in drug. Hauptman je padel z višine štirih metrov na cementni tlak in se nevarno poškodoval na desnem senu. Reševalci so ga morali prepeljati v bolnico.

Nevarna vožnja s Pohorja. V sredo popoldne se je peljal mariborski stavbenik g. arh. ing. Jelenc na Pohorje, kjer gradi v bližini Mariborske koče vilo za primarja dr. Robiča. V družbi je bil tudi kinopodjetnik g. Guštin in neka žena. Avtotaksiju g. Beliju pa je vrh Pohorja naenkrat odpovedala zavora in avtomobil je začel drseti nazaj. K sreči je zavil avtomobil na desno proti gozdu in tam zadel ob neko smreko ter se pri tem ustavil. Na ta način je družba ušla sicer sigurni smrti, zlasti če bi avto pri drsenju zavil na levo, ker bi pri tem zdrčal v globino. Razven prestanega strahu, niso potniki doživeli nobene poškodbe.

»Priatelj Prirode«, Maribor. V nedeljo, dne 26. julija izlet v Dogaše. Odhod ob 7. uri zjutraj s Kralja Petra trga.

Lekarniško službo od 1. avgusta dalje vrše: 1. teden: Albaneže in Maver. 2. teden:

Velika politična shoda v Trbovljah in Mežici

V soboto, dne 25. julija s pričetkom ob 15. uri (3. uri pop.) se bo vršilo veliko javno zborovanje in Delavskemu domu v Trbovljah, na katerem bo poročal

s. dr. Živko Topalović

iz Beograda o političnem položaju in stališču delavstva. Vabljni vsi, ki se resno zanimajo za stvarne politične zahteve delovnega ljudstva.

Sodruži in sodružice, skrbimo, da boudeležba res impozantna.

V nedeljo, dne 26. t. m. s pričetkom ob pol 11. uri dopoldne se bo vršil ob lepem vremenu na vrtu gostilne F. Senica, v slučaju slabega vremena v dvorani g. Tofa v Mežici velik shod, na katerem bo govoril

s. dr. Živko Topalović

o političnem položaju in zahtevah delovnega ljudstva; o potrebi ustanovitve Socialistične zveze delovnega ljudstva pa s. Eržen.

Vaupot in Vidmar, 3. teden: Minařik in Savost. 4. teden: König in Albaneže. 5. teden: Maver in Vaupot. 6. teden: Vidmar in Savost. 7. teden: Minařik in König.

I. Mariborska delavska pekarna, Maribor, Tržaška cesta 38, Podružnice Glavni trg 18, Stolna ulica 2, Aleksandrova cesta 29, Koroška cesta 60. Naznanjamo cenj. občinstvu, da smo našo filialo na Koroški cesti št. 60 opustili in od ponedeljka naprej se bo dobil naš izvrsten kruh in pecivo v trgovini z mešanim blagom Sattler Jakob, nasl. Lorber, Koroška cesta 64. Zahvaljujemo se Vam za Vaše dosedanje zaupanje in se priporočamo tudi za bodoče. — Načelstvo.

Poskusite tudi Vi, sladki kmečki kruh. Pekarna Rakuša, Koroška c.

Liboje

Zopet žrtev dela

V ponedeljek, dne 20. julija ob nastopu jutranjega šihla se je pri tukajšnjem rudniku smrtno onesrečil Bučej Anton. Pokojni je bil opora svoje matere. Zaposlen je bil pri izvozu premoaga pri takozvanem Flottmanu. Delavci zahtevajo strogo preiskavo, ki naj ugotovi, kdo je kriv oz. odgovoren za nesrečo.

Trbovlje

Delovna moč delavstva pada...

Polagoma, a vsak dan jasneje se kažejo posledice morečje gospodarske krize med delavstvom, osobito med rudarskim delavstvom. Ne moremo nikoli dosti močno podčrtati, da je kriza zadela ravno delavstvo, medtem ko nosijo rudarska podjetja malo in čezdalej manj bremen, ki jih spretno nalagajo na rame delavstva.

Znižanje plač, znižanje akordnih postavk, odprava doklad in kar je glavno, praznovanje skoraj polovice delavnikov, je upropastilo rudarje ne samo gospodarsko, ampak tudi telesno. Vsled pomanjkanja hrane niso več v stanju nadomestiti onih sil, ki jih izgubljajo pri svojem delu. Vsled prisilnega praznovanja nastopa pri nezadostno hranjenem delavcu, vpreženem v težko delo, okorelost. Po prisilnem počitku telesno oslabel, z vedno večjo težavo razgiba svoje mišice in ude. Rudar se zaveda, da delo dveh ali treh dni v tednu ne zadostuje več za njegovo preživljanje in še manj za preživljanje njegove družine. To je odvzelo rudarju veselje do dela, ki ga je poprej enkrat, pri popolni zaposlitvi in boljšem zaslužku tako voljno in z veseljem opravljal.

Ker rudarja delo pri rudniku ne preživlja več, ker se mu je zaslužek znižal vsled praznovanja za okrog 60 odst., je rudar moral iskati druge možnosti, da se preživi. — Nekateri so hodili in še danes hodijo beračiti po Trbovljah in daleč izven trboveljskega okoliša, drugi se zopet zatekajo na občine in prosijo za sprejem otrok v javno kuhinjo, katera se največ vzdržuje iz javnih sredstev; tretji pa moledujejo za šihle okrog paznikov, obratovodij in ravnateljstev.

Ker je vsled takih razmer produkcija padla, so se za zopetno zvišanje produkcije vodstva rudnikov posluževala različnih sredstev. Nekateri so hoteli s plačevanjem podminimalnih mezd (slučaj Hrastnik) prisiliti delavstvo do večje storitve. Drugi so zopet z grožnjami, da bodo reducirali delavstvo, če ne bo dalo dovolj velike storitve, in s priganjstvom skušali doseči svoj cilj. Po dolgem trpljenju, stradanju in garanju je končno delavec le spregovoril in povedal, da so njegove sile izčrpane in da vsled stradanja njegove moči samo še propadajo. To so spoznali tudi že nekateri zastopniki podjetja, vprašanje je samo, če so si upali to na merodajnih mestih povedati.

TPD se sicer izgovarja, da bi z manjšim številom delavstva lahko delala več delavnikov, ne pove pa, kaj hoče z reduciranjem delavstvom, ki ji je 20 in 30 let ustvarjalo sedanje njeno bogastvo. Ne pove tudi ne, kaj bi bilo z Bratovsko skladnico, ako bi odpadli prispevki velikega števila delavcev.

Zastopniki Delavske zbornice, strokovnih organizacij in II. skupine so na vseh mestih, pri TPD, pri oblastih in pri ministrstvu jasno povedali, kam vodi takšna gospodarska politika, kaj pomeni telesna in duševna propast delavstva, čije žalostne posledice so že očitne in jih tudi TPD ne more več prikriti.

Izčrpanost rudarjev se maščuje sedaj nad produkcijo samo in oni, ki so temu problemu polagali premalo pažnje, so pri tem spoznanju neprijetno iznenadeni.

Tudi vsi ostri ukrepi sanacije Bratovske skladnice na škodo zavarovanih članov ne bodo premagali ničesar, ker je delavstvo vsled bede, pomanjkanja, skrbi in nesigurnosti predčasno izčrpano. Od delavca, ki se ne more dnevno enkrat do siteda najesti, ki mora gledati lačne in nače otroke, ki je obupal nad svojim bednim položajem, naj

Dobrunje. Pri nas se je vršil ustanovni občni zbor »Vzajemnosti« v soboto, dne 18. julija. Vodil ga je s. Vidergar. V imenu zvezinega odbora je razložil vse smernice našega kulturnega dela s. Štukej.

Soglasno je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Gašperič Jernej, namestnik Smrekar Karl, tajnik Berič Miha, namestnik Černe Karl, blagajnik Gašperič Gabriel, nam. Vidergar Franc, odborniki: Jančar Janez, Kocjančič Franc, Vodnik Viktor, Moškrič Pavel, Berič Jože, Jačar Ivan; nazorstvo: Jančar Filip, Moškrič Jože in Miklavc Franča.

Sklenilo se je, da se društvo ne bo brigalo samo za petje, glasbo in dramatiko, temveč da bo jeseni prirejalo predvsem predavanje in diskusije.

Eno leto smo bili brez kulturnega društva, odgovor na ta neprosto voljni odmor mora biti: »Vzajemnost« mora imeti še več članov, kakor jih je imela »Svoboda«.

nihče ne pričakuje večje produkcije, on je telesno nesposoben za težko delo, manjka pa mu tudi volja do dela in veselje do življenja.

Pa kaj bomo pisali. Ta teden se je delalo samo dva delovnika. Kdo naj živi z zaslužkom dveh dni. Če bodo morale javne korporacije in če se bo moralo delavstvo še nadalje preživljati z beračenjem, ne bo mogoče od delavcev doseči, še manj zahtevati, večje storitve, kot jo zmore delavec, ki se nahaja v takem stanju kot naši rudarji. Kadar bo pa TPD zopet preživljala svoje rudarje in jim nudila eksistenčno možnost, potem ji pa nihče ne odreka pravice, da bo zahtevala od svojega delavstva temu primerno produkcijo.

»Priatelj Prirode« priredi samo izlet na Begunjsko, skupno z nekaterimi člani podružnice Kranj. Izlet druge skupine odpade. Družnost!

Litija

Vse naročnike, zlasti tudi zaostankarje, prosim, da poravnajo naročnino do 1. avgusta t. l. Zavedajte se, da se »Delavska Politika« vzdržuje izključno le z naročnino. — Poverjenik.

Sestanek predilniškega delavstva. V nedeljo, dne 26. t. m. ob pol 9. uri dopoldne sklicujejo obratni zaupniki sestanek predilniškega delavstva. Na sestanku se bo poročalo o ustanovitvi prostovoljnega parskega fonda. Sestanka se udeleži tudi delegat Del. zbornice. Dolžnost vseh delavcev je, da se sestanka polnoštevilno udeležijo. Vršil se bo v predilniški dvorani na »Stavbah«.

Ker vlada med našim delavstvom veliko zanimanje za proslavo 30letnice jeseniške podružnice SMRJ., katera se bo vršila v soboto, dne 15. in v nedeljo, dne 16. avgusta, sporočamo vsem interesentom, da dajeta vsa tozadevna pojasnila ss. Vuk Viktor in Zupan Ivan.

Za dobrodelno tombolo, katera se je vršila v Zagorju in je bil čisti dobiček namenjen za pomoč najbednejšim otrokom zagorskega revirja, je tudi pri nas vladalo veliko zanimanje. Na žalost pa moramo konstatirati, da so se pri prodaji kart odzvali največ delavci, dočim so se tako imenovani boljši sloji predprodaji umikali, dasi imajo drugače vedno in povsod polna usta usmiljenja za najbednejše. Kadar pa bi imeli priliko, da tudi kaj žrtvujejo, pa jih ni nikjer. Vsa čast našemu delavstvu, ki se je pri predprodaji kart, kakor tudi z obiskom na dan tombole odzvalo v tako lepem številu.

Kranj

Igračkanje z delavstvom. Tekstilna tovarna Jugobruna je znana daleč na okrog, kot velika izkoriščevalka našega delavstva. Toda z jurisanjem na skromno delavsko existenco, ki faktično ni več existenca, še ne miruje. Pretekli ponedeljek, dne 20. t. m. je delavstvu (tkalkam svile) zopet sporočila znižanje akordnih postavk. Prizadete delavke so takoj zahtevale intervencijo zaupnikov. Ker pa tvornica ni dala zagotovila, da znižanje akordnih postavk prekliče, so delavke ustavile delo in šle protestirat pred pisarno. Kaj je podjetje nato ukrenilo, še ni

znano; vsekakor si delavke tega ne bodo pustili dopasti. Na apel zaupnikov so se vrnile nazaj na delo, toda le do prvega izplačila, ko se bodo lahko prepričale, ali je podjetje redukcijo akordnih postavk umaknilo. Ali ni to igračkavanje z delavstvom? In še to: V tiskarni zaposluje podjetje že dalj časa delavstvo v dveh izmenah po 12 ur dnevno. Delavstvo že čuti posledice dolgega dela na svojem zdravju. Intervencije zaupnikov so bile zaman. Naloga Inspekcije dela in višje oblasti je, da ukreneta potrebno in podjetnika podučita o nedopustnosti njegovega početja. Kajti delavstvo potrebuje poleg dela tudi sonca in zraka. Najboljša garancija za uspešno borbo delavstva je, da se delavstvo v podjetju enotno organizira: z enotnim in pozitivnim delom bo prisililo podjetje, da spoštuje zakonodajo in si izboljša svoj položaj, kateri se je poslabšal v času, ko je delavstvo spalo...

Stavka delavcev na železniški progi Kranj—Tržič. Ob progi pri Tržiču gradi železniška direkcija škarpo, kjer je zaposlenih okoli 30 delavcev. Plača brez odtegljajev znaša Din 18 dnevno. Delavstvo je zahtevalo povišanje plač, direkcija pa zahteva ni ugodila. Za naporno delo v blatnem terenu je delavstvo zahtevalo Din 24 dnevno. Mislimo, da zahteva ni pretirana, zato je borba delavcev upravičena.

Sestanek SDSZ za delavstvo tovarne »Semperit« se bo vršil v soboto, dne 25. t. m. ob 17. uri. — Istočasno pa sporočamo, da se po sestanku (ob 19. uri) vrši redna širša seja odbora SDSZ. Točnost in disciplina sta dokaz delavske zavednosti.

Ustanovni občni zbor sklicuje pripravljali odbor podružnice Zveze stavbniških delavcev v nedeljo, dne 26. julija ob 9. uri v dvorani restavracije Semen. — Dolžnost vsakega stavbinca je, da se ga udeleži.

Katoliški akademiki izstopili iz Jugoslovskega akademikega društva. Kakor poroča »Gorenjec« z dne 18. t. m., so na občnem zboru JAD v Kranju, ki se je vršil dne 20. m. m., katoliški akademiki v posebni resoluciji izjavili, da vsled »nekorrektnosti«, ki so se vršile pri društvu, iz njega izstopajo.

Nadalje pa pravi »Gorenjec«, da bo društvo sedaj šlo v svojem razvoju lahko nemoteno dalje in da bo lahko doseglo svoj cilj, ki si ga je postavilo v društvenih pravilih. Iz tega lahko sklepamo, da so klerikalni akademiki izstopili iz društva zato, ker niso jezdili na konju, saj jim je bil vendar namen društva znan že pri ustanovitvi društva in jasno je, da društvo dela korektno, ako dela za uresničenje namena društvenih pravil.

Na nedeljski prireditvi SDKZJ je bil obisk rekorden, saj jo je posetilo okrog dva tisoč ljudi. Delavstvo se je častno odzvalo posetila pa sta prireditelji tudi bivši in sedanjí mestni župan ter precejšnje število meščanstva. Naše delavske prireditve slove tudi vsled tega, ker zaključijo brez pretepev. Za naklonjenost izrekamo vsem udeležencem zahvalo. Dolžni smo pa izreči zahvalo posebno onim, ki so z dobitki ali v denarju pripomogli, da smo posrečeno in v zadovoljnost igralcev izvedli keglanje na dobitke, kakor tudi slepo streljanje, ki je obenem nudilo obilo zabave in smeha. — Tudi g. Božič se je na račun naše prireditve dobro

odrezal... Organizaciji kot taki sicer ni dal ničesar, češ, da smo v zvezi z »Delavsko Politiko«. Pač pa je na kljub organizaciji dal Din 200 v fond svojih delavcev. Po Din 5 je dal tudi dvema našima članoma, ki sta nabirala dobitke, češ, ker sta brezposelna. Izrekamo mu tu istotako zahvalo — če bi eventualno Božičevi delavci tega ne dopustili... vsaj v imenu onih dveh naših brezposelnih članov. Prav je ako daje podporo svojim delavcem, ki vsled slabega zaslužka ne morejo na oddih, niti na izlet. Spoštovanje pa izkazuje samo onemu delodajalcu, ki vidi v delavcu sočloveka ter mu prizna vsaj pravico do življenja. In če bo g. Božič v tem oziru prednjačil, garantiramo, da bo tudi »Delavska Politika« do njega spremenila svoje stališče.

Zadnji opomin. Naročniki »Del. Politike«, ki so z naročnino v zaostanku, a se na razne opomine doslej niso odzvali, naj zaostanek do najkasneje 2. avgusta plačajo. Vsak ve, da je treba naročnino poravnati pri poverjeniku in tudi kje in kdaj. S tem dnem bo uprava časopis ustavila vsem onim, ki bodo z naročnino v zaostanku več kakor dva meseca. Še posebno se to tiče novih naročnikov. Izjema velja le za one, ki poverjeniku dokažejo, da res niso mogli plačati. Izterjalo pa se bo tudi one, ki naročnino namenoma ali iz malomarnosti niso plačali. **VAŽNO!**

Ravno za Vas smo se založili z ogromno izbiro damskih in moških plaščev kot Trench-Coutov ter vseh vrst oblek, po neverjetno nizkih cenah! — Oglejte si zalogo in prepričajte se!

»TIVAR«, prodajalna Kranj.

Jesenice

Obletnica lanske stavke ni vzbujala nobenih posebnih spominov, kar je morda spet dokaz, da v mirnih časih tudi večina delavstva dremlje. Dvomimo, da so se udeleženci stavke kaj mnogo naučili, ker bi sicer bile razmere na Jesenicah precej drugačne kakor so in bi ne temeljile na samih osebnih sporih in napadih iz te ali one strani. Zdi se nam, da še danes niso povsem dosežene zahteve, stavljene v stavki, ampak je še danes cela vrsta temeljnih zahtev stavke neizvedenih. Med tem je nastalo še mnogo novih spornih vprašanj, ki bi jih bilo treba rešiti v korist vsega delavstva. Z očitki na naslov tega ali onega vodilnega zaupnika, češ nič nisi dosegel ali premalo si dosegel, ni bil izbojevan še noben boj; slabe volje je bilo pa ustvarjene že mnogo. Zaradi tega kličemo ob tej obletnici vsemu našemu delavstvu nad vse iskreno: proč z osebnimi spori in trmo, v slogi je moč in zmaga, v osebnih napadih, lažeh in obrekovanjih pa propast in poraz.

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob pol 9. uri zvečer (v nedeljo ob 3. uri pop. samo ob slabem vremenu) velfilm »Shirley Temple kot mala gospodična« z najmanjšo igralko sveta Temple v glavni vlogi. Dodatki običajni. — Sledi »Eva«.

Ptuj

Tudi ptujski stavbinci se gibljejo. V petek so se vršila na magistratu pogajanja med delodajalci in delavci. Določena je bila nova tarifa, po kateri bi se tudi sramotne plače pomožnim delavcem vsaj nekoliko zvišale, vendar je bilo to že naslednji dan razveljavljeno, ker so se dogovorile plače le za mesto Ptuj ne pa tudi za ostale kraje ptujškega sreza. Zdaj se bodo vodila na-

Zakonca brez otrok

Iščeta stanovanje sestojee iz sobe in kuhinje.
Naslov: Maribor, Marmontova ul. 6

Delavski pravni svetovalec

Nadure (Liboje).

Vprašanje: V Keramični delavnici R. Sch. delajo 10 ur dnevno. Ali lahko zahtevajo procenite in to še iz leta 1933?

Odgovor: Ako je v tej delavnici zaposlenih povprečno vsaj 15 delavcev, potem je dopusten le 8 urni delavnik in se mora plačati vsako preko 8urno dnevno delo s temeljno mezdo in 50% poviškom. Zahteva se lahko za 3 leta nazaj, do dneva vložitve tožbe. Ker ste delali od 5. julija 1933 naprej, ste že izgubili mezdo do današnjega datuma v juliju 1933. In tako vsak dan ne-

kaj izgubite, kar je preko 3 let. Opomin ne zadostuje.

Znamke za odgovor

Marsikateri naročnik želi pismeni odgovor na pravna vprašanja, a ne priloži niti znamke za odgovor. Vsakdo mora vedeti, da stanejo znamke denar, ravnotako papir in kuverta. Zato ne odgovarjamo nikomur, ki na vprašanja ne priloži znamk. V »Delavski Politiki« pa odgovarjamo seve tudi samo naročnikom, ki plačujejo naročnino.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

Sladki vrh

Občni zbor podružnice Splošne delavske strokovne zveze Jugoslavije bo v nedeljo, dne 26. t. m. s pričetkom ob 2. uri pop. v gostilni g. Šefa na Sladkem vrhu. Člani, pridite vsi!

Oče pa gara. Pri Sladkoškogorski tovarni lepenke je zaposlen nek 67letni starček, ki si z naporom svojih zadnjih življenjskih sil služi svoj bori kruhek. Ta slučaj je naravnost kričeč, ako pomislimo, da je starček oče bogatega sina, ki živi v sijajnih razmerah in pravcatem izobilju. Škoda, da nimamo zakona, ki bi take bogataše prisilil, da morajo preživljati svoje stariše na stara leta.

Sportna rubrika

SK »Svoboda« in SK »Sloga« priredita v nedeljo, dne 26. julija t. l. prijateljsko nogometno tekmo s SK »Hrastnik« s predtekmom. Začetek prve tekme ob 4. uri popoldan, druge ob 5. uri. Tekme se bodo vršile na igrišču SK »Sloga« na Lokah. V nedeljo vsi na Loke! — Družnost!

Tekme za pokal DNSP med SK Amater : SK Retje na igrišču Amaterja bo v nedeljo ob 5. uri popoldne (s predtekmom). — Klubi Amater, Dask in Retje, da postavijo vsak po 4 reditelje! Soloobvezni otroci na igrišču nimajo dostopa. Delegat na tekmi Amater: Retje bo S. Kuhar. Blagajno vodijo blagajniki klubov.

Čas za okuhavanje je tu.

Reducirali smo cene za
»Weck steklenice«
PINTER & LENARD,
ŽELEZNINA, MARIBOR

ZAHVALA

Prisrčna hvala vsem, ki so nam ob smrti naše drage matere

AMALIJE JANŽEKOVIČ

izrekli tolažeče sozaljje in pokazali toliko iskrenega sočustvovanja.

Zlasti se tudi zahvaljujemo vsem prijateljem, znanecem in društvom, ki so spremili blago pokojnico na njeni zadnji poti.

Maribor, dne 21. julija 1936.

Družina Gradišnik

Kopalne hlače in obleke

iz lastne pletarne nudi najceneje
Eksportna hiša »LUNA«, Maribor, samo na Glavnem trgu 24

Župujte svoje potrebnosti pri naših inserentih.

- DA Vas prepričamo o naši ogromni zalogi in najlepši izbiri;
- DA odprodamo zalogo letnega blaga;
- DA vsakomur omogočimo cenen nakup najboljšega kvalitetnega blaga in
- DA Vas s tem pridobimo za stalnega odjemalca, se odrečemo našemu običajnemu zaslužku

prilujemo kratkotrajno **REKLAMNO ODPRODAJO** po znižanih cenah
Pri takojšnjem plačilu prejmete na naši blagajni

10% popusta na naše oblačaje že zelo nizke in v izlozbah navedene cene
12% popusta pa pri nakupu čez 500 Din—

Izkoristite to izredno enkratno priliko, obiščite nas! Prepričajte se

Jos. Karničnik, Maribor, GLAVNI TRG št. 11
tovarniška zaloga perila, modna trgovina, konfekcija